



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 310/2019-17

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla (sudca spravodajca) a sudcov Petra Straku a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavných sťažnostiach sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného Advokátskou kanceláriou ŠKODLER & PARTNERS, s. r. o., Dobšinského 12, Bratislava, proti (i) opatreniu Krajskej prokuratúry v Bratislave, ktorým bol vzatý späť protest prokurátora č. k. Kd 448/19/1100-8 z 8. októbra 2019 proti rozhodnutiu Sociálnej poisťovne, ústrediu č. 22153-4/2017-BA; (ii) rozhodnutiu Sociálnej poisťovne, ústrediu č. 4680-11/2021-BA z 1. februára 2021; (iii) opatreniu Okresnej prokuratúry Michalovce, ktorým bol vzatý späť protest prokurátora č. k. Pd 142/19/8870-6 z 25. septembra 2019 proti rozhodnutiu Sociálnej poisťovne, pobočky Michalovce č. 700-3610547417-GC04/17, a (iv) rozhodnutiu Sociálnej poisťovne, ústrediu č. 33647-5/2020-BA z 3. februára 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavné sťažnosti **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľ sa ústavnými sťažnosťami doručenými ústavnému súdu 22. marca 2021 a 14. apríla 2021, ktoré boli spojené na spoločné konanie uznesením súdu z 21. apríla 2021, domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) späťvzatiami protestov prokuratúra. Sťažovateľ okrem toho žiada zrušiť rozhodnutia, ktorými boli zastavené konania o proteste prokurátora.

II.

2. Sociálna poisťovňa, pobočka Michalovce 16. júna 2016 rozhodla, že sťažovateľovi nezaniklo povinné nemocenské poistenie 31. decembra 2006, ale až 30. júna 2008. Proti tomuto rozhodnutiu podal sťažovateľ odvolanie, o ktorom rozhodla 23. mája 2017 Sociálna poisťovňa, ústredie tak, že napadnuté rozhodnutie potvrdila. Proti rozhodnutiu Sociálnej poisťovne, ústrediu podala

Krajská prokuratúra v Bratislave 8. októbra 2019 protest, v ktorom navrhla toto rozhodnutie zrušiť. Následne však 21. januára 2021 zobrala ústavnou sťažnosťou napadnutým opatrením svoj protest späť a konanie o proteste prokurátora bolo podľa § 24 ods. 15 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o prokuratúre“) napadnutým rozhodnutím zastavené.

3. Sociálna poisťovňa, pobočka Michalovce 23. júna 2017 sťažovateľovi predpísala doplatiť poisťné za obdobie január 2007 až jún 2008 spolu 2 194,44 eur. Proti tomuto rozhodnutiu podala Okresná prokuratúra Michalovce 25. septembra 2019 protest, v ktorom navrhla toto rozhodnutie zrušiť. Následne však 22. januára 2021 zobrala ústavnou sťažnosťou napadnutým opatrením svoj protest späť a konanie o proteste prokurátora bolo podľa § 24 ods. 15 zákona o prokuratúre napadnutým rozhodnutím zastavené.

III.

4. Podľa sťažovateľa k späťvzatiu protestov došlo na základe usmernenia generálnej prokuratúry, ktoré je v rozpore s § 6 ods. 9 zákona o prokuratúre, keďže ide o zásah do dispozičnej autonómie podriadených prokurátorov.

5. Ďalej poukazuje na to, že k podaniu protestov prokurátora viedlo rozhodnutie veľkého senátu správneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a k jeho späťvzatiu iné, oproti predchádzajúcemu rozhodnutiu právnym záverom rozporné rozhodnutie veľkého senátu. Preto bolo späťvzatie protestov predčasné, čo porušuje jeho základné právo. Porušenie základného práva sťažovateľ vidí v tom, že späťvzatie protestov nebolo odôvodnené, keďže z neho nevyplývajú dôvody priklonenia sa prokuratúry k druhému právnemu názoru veľkého senátu. Podľa sťažovateľa späťvzatím protestov predčasným uplatnením právomoci prokuratúra zasiahla do jeho ústavou chráneného práva na súdnu a inú právnu ochranu a odňala mu v čase rozdielného posudzovania rozhodujúcej právnej otázky možnosť, aby jeho vec bola rozhodnutá v súlade s budúcim zjednoteným právnym názorom na povinné nemocenské a povinné dôchodkové poistenie.

6. Sťažovateľ ďalej poukázal na to, že prokurátor je oprávnený podať správnu žalobu proti rozhodnutiu orgánu verejnej správy, proti ktorému podal protest a ktorému nebolo vyhovené, a už podaním protestov prokurátor vyjadril presvedčenie o nezákonnosti protestom napadnutého rozhodnutia a aktivoval ochranu práv sťažovateľa v možnosti podania správnej žaloby. Podľa sťažovateľa protest prokurátora v sebe implicitne nesie aj jeho právo na súdnu ochranu.

7. Sťažovateľ napokon udáva, že na podklade nezákonného späťvzatia protestov boli následne vydané aj rozhodnutia Sociálnej poisťovne, ktoré viedli k nezákonnému zastaveniu konaní, a preto ich treba zrušiť, a tak obnoviť stav pred porušením jeho základných práv.

IV.

8. Ústavný súd v zásade nie je oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory orgánu verejnej moci, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred orgánmi verejnej moci bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu príslušný orgán verejnej moci vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách

(IV. ÚS 11/2010). Ústavný súd teda nie je prieskumným súdom a úlohou ústavného súdu nie je suplovať orgány verejnej moci, ktorým prislúcha interpretácia zákonov v rámci ich právnym poriadkom upravenej pôsobnosti a právomoci. Z ústavného postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať len také rozhodnutia orgánov verejnej moci, prostredníctvom ktorých došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, resp. také, kde k porušeniu základného práva alebo slobody došlo v konaní, ktoré vydaniu samotného rozhodnutia predchádzalo. Skutkové a právne závery príslušného orgánu verejnej moci môžu byť teda predmetom kontroly vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (IV. ÚS 238/07).

9. Protest prokurátora je podľa § 22 ods. 1 písm. a) zákona o prokuratúre právnym prostriedkom dozoru prokurátora nad dodržiavaním zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov orgánmi verejnej správy. Dozor prokuratúry tvorí so správnym súdnictvom systém vonkajšej kontroly orgánov verejnej správy. Oproti správne súdnictvu je však podstatou dozoru prokuratúry ochrana zákonnosti, pričom ochrana subjektívnych práv fyzických a právnických osôb je v rámci neho sekundárna, prípadne môže i absentovať. Podania protestu prokurátora sa možno domáhať podnetom podľa § 31 zákona o prokuratúre, pričom podávateľ podnetu má nárok na jeho vybavenie, ako i nárok na vybavenie opakovaného podnetu nadriadeným prokurátorom, ak nesúhlasí s vybavením svojho prvého podnetu. Zákon o prokuratúre však nestanovuje nárok na podanie protestu prokurátora, čo zodpovedá tomu, že protest prokurátora je po procesnej stránke právny akt svojho druhu, ktorý zodpovedá osobitnému postaveniu prokuratúry vo vzťahu k rozhodnutiam orgánom verejnej správy.

10. Na základe protestu prokurátora začína konanie o proteste prokurátora, o výsledku ktorého rozhoduje orgán verejnej správy alebo jeho nariadený orgán buď tak, že mu vyhovie a zruší napadnuté rozhodnutie alebo rozhodne o jeho nevyhovení. Ak orgán verejnej správy nevyhoví protestu prokurátora a nezruší protestom napadnuté rozhodnutie, je prokurátor oprávnený podať proti rozhodnutiu orgánu verejnej správy správnu žalobu podľa Správneho súdneho poriadku.

11. Konaním o proteste prokurátora disponuje prokurátor, ktorý ho podal. Prokurátor je oprávnený vziať protest späť (§ 23 ods. 3 zákona o prokuratúre) a v takomto prípade orgán verejnej správy konanie o proteste prokurátora rozhodnutím zastaví (§ 24 ods. 15 zákona o prokuratúre). Na späťvzatie protestu nie je potrebný súhlas orgánu verejnej správy ani súhlas toho, kto podal podnet na protest prokurátora. Tým, že protest prokurátora je spojený s ochranou zákonnosti v rámci dozoru prokuratúry, je určovaný aj prípadný dopad na subjektívne práva podávateľa podnetu. Hoci prokuratúra pri výkone netrestného dozoru môže byť považovaná za iný orgán ochrany práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (Baricová, J., Fečík, M., Števček, M., Filová, A. a kol. Správny súdny poriadok. Komentár. Bratislava : C. H. Beck, 2018, 82 s.), späťvzatie protestu prokurátora je výlučným dispozičným úkonom prokurátora, ktorý prokurátor neodôvodňuje nielen orgánu verejnej správy či účastníkom konania, ale ani tomu, kto jeho podanie podnetom inicioval.

12. Z toho je zrejmé, že zákon o prokuratúre žiadnym iným spôsobom ako riadnym vybavením podnetu na podanie protestu prokurátora nereguluje nielen jeho rozhodnutie o tom, či protest podá, ale ani to, že či následne protest zoberie späť. Preto je vo vzťahu k opatreniu prokurátora, ktorým rozhodol o späťvzatí protestu z pohľadu ústavných práv sťažovateľa, nedôvodná

jeho argumentácia o tom, aké boli, či mali byť či už vecné alebo inštitucionálne pohnútky prokurátora pri jeho rozhodnutí zobrať protest späť alebo na ňom zotrvať. Zákon o prokuratúre, ako aj Správny súdny poriadok vzhľadom na osobité postavenie prokuratúry vo vzťahu k orgánom verejnej správy prokuratúre neukladajú povinnosť, aby v prípade nevyhovenia protestu podali proti rozhodnutiam orgánov verejnej správy správnu žalobu. Z toho, že proti rozhodnutiu Sociálnej poisťovne bol podaný protest prokurátora, nemožno vyvodiť povinnosť prokurátora v prípade nevyhovenia protestu podať proti tomuto rozhodnutiu správnu žalobu. Iná ochrana práva, ktorá je zabezpečovaná či už protestom prokurátora alebo správnu žalobou prokurátora, je vedľajším produktom všeobecného dozoru prokuratúry, ktorým sa zabezpečuje verejný záujem nad dodržiavaním zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov orgánmi verejnej správy. Preto z výkonu týchto právomocí prokuratúry, ktoré sa môžu prejaviť aj podaním a následným späťvzatím už podaného protestu, nemožno vyvodiť porušenie základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

13. Vo vzťahu k zrušeniu rozhodnutí Sociálnej poisťovne sťažovateľ vychádzala len z toho, že rozpor týchto rozhodnutí vyplýva z porušenia jeho základného práva opatrením prokuratúry o späťvzatí podaného protestu. Vzhľadom na to, že základné právo sťažovateľa na inú právnu ochranu týmto úkonom prokuratúry porušené nebolo, nedošlo ani k porušeniu jeho základného práva následným zastavením konania o proteste prokurátora, keďže išlo o zákonom predpokladaný následok späťvzatia protestu prokurátora.

14. Vo vzťahu k opatreniam prokuratúry, ako aj vo vzťahu k rozhodnutiam Sociálnej poisťovne je ústavná sťažnosť zjavne neopodstatnená a ako taká bola podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov odmietnutá.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. mája 2021

Robert Šorl
predseda senátu